

Teknologiset ratkaisut ennakoivan
tiedon keräämisessä ja ikäihmisten
kotona asumisen tukemisessa,

ENNAKOI

1.1.2023-31.12.2025

Sari Arolaakso, Lapin AMK

Maakunnan yhteistyöryhmä

23.1.2023

Toimintalinja: 1 Innovatiivinen Suomi
Erityistavoite: 1.2 Digitalisaation etujen
hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja
julkishallinnon hyväksi

Taustaa

- Väestön ikääntyminen on haaste.
- Itsenäistä kotona asumista tuetaan kannustamalla omaehtoiseen terveyden ja toimintakyvyn vahvistamiseen.
- Toimintakykyä ja kotona asumista edistetään puuttumalla riittävän ajoissa toimintakykyä heikentäviin riskitekijöihin, ennakointi.
- Liikkumisongelmat ovat yleisin riskitekijä ja avuntarpeen syy.
- Ennakoivien tekijöiden tunnistamiseksi tulee käyttää riittävän herkkiä mittareita riittävän varhain.
- Fyysinen aktiivisuus on tärkeä tekijä liikkumisongelmien ehkäisyssä ja kotona selviytymisen tukemisessa.
- Teknologiset ja pelilliset ratkaisut ovat yksi keino tunnistaa riskitekijöitä ja lisätä fyysistä aktiivisuutta.

Tarvitaan

- uusia innovatiivisia tapoja toteuttaa ennakoivaa toimintaa,
- olemassa olevien teknologisten ratkaisujen hyödyntämistä ja jatkokehittämistä,
- uusien teknologisten mahdollisuuksien löytämistä

ihmisten toimintakyvyn heikkenemisen ehkäisemiseksi ja kotona asumisen tukemiseksi.

Teknologiset ratkaisut ennakoivan tiedon keräämisessä ja ikäihmisten kotona asumisen tukemisessa, Ennakoi -hanke pyrkii vastaamaan näihin haasteisiin.

Hankkeen valmistelu

- Hanketta on valmisteltu yhteistyössä alueen kuntien kanssa (Kemi, Rovaniemi, Tervola, Tornio, Pello).
- Valmistelussa on selvitetty olemassa olevia ennakoivan toiminnan malleja.
- Valmistelussa on ollut mukana hanketoimijoita käynnissä olevista hankkeista, mm. Ikäystävällinen Lappi - hankkeesta sekä Lapin hyvinvointialueen valmistelussa mukana olleita asiantuntijoita.

Hankkeen toteuttajat

Päähakija: Lapin ammattikorkeakoulu.

Hanke toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja pilottikuntien sekä muiden mahdollisten ikäihmisille palveluita tuottavien toimijoiden kanssa.

Hankkeen tarkoituksena on

- edistää ennaltaehkäisevien palveluiden tuottamista hyödyntämällä digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja ikäihmisten kotona asumisen tukemiseksi pitkien etäisyyksien alueella.

Hankkeen tavoitteet

- **Yhteiskehittää ja pilotoida ennakoivan toiminnan malli** ikäihmisten toimintakyvyn riskitekijöiden tunnistamiseen ja kotona asumisen tukemiseen hyödyntäen digitalisaatiota ja teknologisia ratkaisuja.
- **Lisätä eri toimijoiden tietoisuutta ja kykyä neuvoa ja ohjata ikäihmisiä hyödyntämään digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja** fyysisen aktiivisuuden lisäämisessä, jotta ikäihmisiä pystyttäisiin motivoimaan entistä tehokkaammin omaehtoiseen toimintakyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen.
- **Vahvistaa ja jatkokehittää olemassa olevien digitaalisten ja teknologisten sovellusten hyödyntämistä** ikäihmisten toimintakyvyn muutosten ja kotona asumisen riskitekijöiden tunnistamisen ennakoimisessa ja tiedon siirtämissä ja hyödyntämisessä.
- **Selvittää ja selkeyttää eri toimijoiden rooleja** ikäihmisten ennaltaehkäisevien palveluiden toteuttamisessa ja liiketoimintamahdollisuuksien löytämisessä.

Hankkeen kohderyhmät

- Hankkeen varsinaisena kohderyhmänä ovat
 - sosiaali- ja terveyssektorin toimijat niin julkiset kuin yksityiset ja järjestöt sekä liikunta- ja kulttuuritoimi.
 - ikäihmiset, jotka osallistuvat hankkeen pilotteihin kunnissa.
- Välilliset kohderyhmät
 - Hyvinvointiteknologiapalveluita tuottavat yritykset.
 - Ikäihmisten läheiset, omaiset, omaishoitajat.
 - Lapin AMKin opiskelijat ja asiantuntijat.

Keskeiset toimenpiteet

- TP1 Hankkeen johtaminen
- TP2 Verkostoituminen ja ennakoivan toimintamallin yhteiskehittäminen eri toimijoiden kanssa
- TP3 Ennakoivan toiminnan malliin liittyvät digitaaliset ja teknologiset ratkaisut
- TP4 Ennakoivan toimintamallin ja siihen liittyvien digitaalisten ja teknologisten ratkaisuiden pilotointi ja vaikuttavuuden arviointi
- TP5 Hankkeen tulosten levittäminen ja ennakoivan toimintamallin juurruttaminen

TP1 Hankkeen johtaminen

- Hankkeen käynnistäminen,
- koordinointi,
- hallinnointi,
- taloudenhoito,
- viestintä,
- dokumentointi,
- hanketiimin ja ohjausryhmän kokousten valmistelu, toteutus ja raportointi
- sekä hankkeen arviointiin liittyvät tehtävät.

TP2 Verkostoituminen ja ennakoivan toimintamallin yhteiskehittäminen

- Kartoitetaan yhteiskehittämiseen osallistuvat toimijat (hankekunnat, järjestöt, liikunta- ja kulttuuritoimi, korkeakoulu, hyvinvointialue sekä vanhusneuvostot, yhteistyöhankkeet).
- Yhteiskehittäminen toteutetaan työpajatyöskentelyllä.
- Valmistellaan pilotointia (TP4) varten ennakoivan toiminnan malli hankekuntiin.

TP3 Ennakoivan toiminnan malliin liittyvät digitaaliset ja teknologiset ratkaisut

- Suunnitellaan ja valmistellaan TP2:ssa valmisteltujen toimintamallien mukaisia ennakoivan tiedon keruun menetelmiä ja tapoja sekä toimintakykyä tukevia ratkaisuja hyödyntäen digitalisaatiota ja teknologiaa.
- Tuotetaan TP4:n pilottien tueksi sekä eri toimijoiden käytettäväksi tarpeelliseksi koettuja digitaalisia työkaluja ja teknologisia ratkaisuja hyödyntävä ympäristö ennakoivan tiedon keräämisen ja toimintamallin näkökulmasta.

TP4 Ennakoivan toimintamallin ja siihen liittyvien digitaalisten ja teknologisten ratkaisuiden pilotointi ja vaikuttavuuden arviointi

- Pilotoidaan yhteiskehitettyä toimintamallia hyödyntäen valittuja ja tuotettuja digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja (Kemi, Tornio, Tervola ja Rovaniemi).
- Toteutetaan pilotteihin osallistuville ikäihmisille ennakoiva toimintakyvyn arviointi ja kerätään ennakoivaa tietoa toimintakykyä heikentävistä riskitekijöistä.
- Toteutetaan toimintakykyä tukevia ja fyysistä aktiivisuutta edistäviä toimenpiteitä hyödyntäen digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja.

TP5 Hankkeen tulosten levittäminen ja ennakoivan toimintamallin juurruttaminen

- **Toteutetaan työpajoja neljällä palvelualueella.**
 - Ikäihmisten ennaltaehkäiseviin palveluihin osallistuvat toimijat ja asiasta kiinnostuneet.
- Toteutetaan **kaikille avoin loppuseminaari.**
- Tuotetaan **loppujulkaisu sekä tietoiskuja hyvien käytänteiden jakamiseksi.**

Hankkeessa tuotetut teknologiset ohjelmistoratkaisut jaetaan selkeästi dokumentoituna kolmansien osapuolten hyödynnettäväksi omassa toiminnassaan.

Tulokset

- **Ennakoivan toiminnan malli**, jolla tuetaan ikäihmisten toimintakykyä ja kotona selviytymistä hyödyntäen digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja.
- **Eri toimijoiden tietoisuus digitaalisista ja teknologisista ratkaisuista on lisääntynyt** ja toimijoilla on valmiuksia neuvoa ja ohjata ikäihmisiä niiden käytössä.
- Toimintakykyyn liittyvän **ennakoivan tiedon keräämisessä, seurannassa sekä hyödyntämisessä on otettu käyttöön erilaisia digitaalisia ja teknologisia ratkaisuja** ja tämä nopeuttaa toimintakykyyn ja kotona asumiseen liittyvien riskitekijöiden tunnistamista ja niihin puuttumista.
- **Eri toimijat ja ikäihmiset ovat tietoisia teknologisten ratkaisujen hyödyistä** fyysisen aktiivisuuden lisäämisessä ja niitä on otettu käyttöön.

Hankkeen budjetti ja rahoitus

Kokonaisbudjetti				
	2023	2024	2025	Yhteensä
Palkkakustannukset				
Projektipäällikkö ja sisällön asiantuntijat (1+3 hlöä)	74795	74795	74795	224385
Asiantuntijat, tekniikka (3 hlöä)	43016	61539	43016	147571
Graafinen suunnittelija	0	9542	0	9542
Yhteensä	117811	145876	117811	381498
Flatrate 40 %	47124	58350	47124	152598
Yhteensä	164935	204226	164935	534096

Rahoitus				
	2023	2024	2025	Yhteensä
EAKR- ja valtion rahoitus (80 %)	131 948	163 381	131 948	427 277
Lapin AMKin omarahoitus (20 %)	32 987	40 845	32 987	106 819
Yhteensä	164935	204226	164935	534096

Flat rate

Flatrate käytetään seuraaviin kuluihin:

- Digitaaliset ja teknologiset hankinnat pilotteja varten.
- Hankkeen taloushallinto.
- Matka ja majoituskustannukset.
- Työpajojen, seminaarien ja tapahtumien tilakustannukset ja tarjoilut.
- Viestintä mm.
 - Hankkeen graafisen ilmeen tuottaminen.
 - Esittelymateriaalien tuottaminen ja painokustannukset.
 - Loppujulkaisun tuottaminen.

POHJOISTA TEKOA

*Olen tuli. Olen jää. Olen myrsky.
Olen tyven. Olen luja ja herkkä.
Olen pohjoista tekoa.*